

**Pan
Piotr Oślizło
Wójt Gminy
Gorzyce**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 5 lipca 2011 r. do dnia 5 sierpnia 2011 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Gorzyce, za okres od 1 stycznia 2007 r. do 5 sierpnia 2011 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 12 sierpnia 2011 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *Nie wezwano podatnika podatku od nieruchomości o numerze ewidencyjnym 11/1, prowadzącego działalność gospodarczą, do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn braku wykazania, w złożonych w latach 2006 - 2011 deklaracjach podatkowych, posiadanych przez podatnika gruntów oraz przyczyn wykazania w deklaracjach budynków jako „budynki pozostałe”, a nie jako związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. Zgodnie z przepisem art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.*

Zgodnie z przepisem art. 1a pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) grunty, budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, a także gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1

pkt 1 lit. b ww. ustawy, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych. W czasie kontroli podatnik złożył korekty deklaracji za lata 2006 – 2011. Zadania związane z wymiarem podatku dokonywał Inspektor ds. podatków i opłat. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Podatków i Opłat.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gorzyce w zakresie weryfikacji danych deklarowanych do opodatkowania przez podatników podatku od nieruchomości, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie windykacji zaległości podatkowych:

- *W latach 2008 – 2011 (do dnia zakończenia kontroli) zaniechano oraz nieterminowo podejmowano czynności zmierzające do zastosowania czynności egzekucyjnych wobec podatników zalegających z regulowaniem zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości. Naruszono tym § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.) w związku z przepisami art. 6 § 1 oraz art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło podatników podatku od nieruchomości od osób prawnych i fizycznych o numerach kart kontowych: 33, 101, 106, 113, 128, 530, 631, 1395, 2433, 3975, 5024, 6317. Upomnienia wystawiono do 354 dni po terminie płatności. Okres zwłoki w wystawianiu tytułów wykonawczych wynosił od 16 do 392 dni od upływu terminu wyznaczonego w upomnieniu do dnia przesłania tytułu wykonawczego. Ponadto stwierdzono, że zaniechano wystawienia wobec podatników podatku od nieruchomości od osób fizycznych upomnień, tytułów wykonawczych na zaległości za lata 2008 – 2009 o numerach kart kontowych: 3975 za I ratę 2008 r. i I ratę 2009 r., 2433 za III ratę 2008 r., 128 za I ratę 2008, 530 za III i IV ratę 2008 r. oraz nie wystawiono tytułów wykonawczych wobec podatników o numerach: 5024 za raty od I – IV 2008 r. i od I – IV 2009 r., 631 za III i IV ratę 2008 r., 1395 za ratę od I – IV 2008 r., w zakresie osób prawnych o numerach kart kontowych:*
 - *33 – nie wystawiono upomnień za miesiące: VI, XI, XII 2008 r. i od I do XII 2009 r., nie wystawiono tytułów wykonawczych od I do XII 2008 r. i od I do XII 2009 r.,*
 - *101 – nie wystawiono upomnień i tytułów wykonawczych za miesiące: I, II, IV, VII, VIII, IX, X, XI 2008 r. i za I, II, III, IV, V, VII, VIII, IX, X 2009 r.,*
 - *113 – nie wystawiono upomnień za miesiące: XI, XII 2009 r., nie wystawiono tytułów wykonawczych od I – XII 2009 r.,*
 - *106 – nie wystawiono tytułów wykonawczych za miesiące od I – VII 2008 r.**Powyższe zaległości zostały uregulowane do dnia 31 grudnia 2010 r. Zadania w tym zakresie wykonywali pracownicy Referatu Podatków i Opłat, do których obowiązków należało zgodnie z zakresami czynności bieżące, systematyczne prowadzenie postępowania egzekucyjnego w stosunku do podatników zalegających z opłatami oraz systematyczne prowadzenie postępowań zmierzających do zabezpieczenia wykonania zobowiązań podatkowych, z pełnym wykorzystaniem możliwości przewidzianych*

przepisami prawa. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Podatków i Oplat.

Wniosek Nr 2

Przeanalizować zaległości podatkowe i podjąć działania zmierzające do zastosowania czynności egzekucyjnych wobec podatników posiadających zaległości nieobjęte upomnieniami i tytułami wykonawczymi, stosownie do § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.) oraz przepisów art. 6 § 1 oraz art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.).

- W Zarządzeniu Nr ORG.120.12.2011 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 1 lutego 2011 r. dotyczącym instrukcji ewidencji podatków i opłat, określono dwa terminy do wystawiania upomnień:

- do dnia 31 lipca roku podatkowego – za zaległości pierwszego półrocza,
- do dnia 31 stycznia następnego roku podatkowego – za zaległości drugiego półrocza.

W instrukcji tej ustalono również, że na zaległości objęte upomnieniem, które nie zostały zapłacone w całości sporządza się administracyjne tytuły wykonawcze nie później niż 21 dni od dnia doręczenia upomnienia.

Zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.) w związku z przepisem art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.), jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisu prawa, wierzyciel wysyła do zobowiązanego upomnienie, z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy. Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej stanowią. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia.

Powyższy projekt instrukcji ewidencji podatków i opłat przygotował Kierownik Referatu Podatków i Oplat. Zarządzenie NR ORG.120.12.2011 z dnia 1 lutego 2011 r. podpisał p. Piotr Oślizło – Wójt Gminy Gorzyce.

Wniosek Nr 3

Podjąć działania w kierunku dostosowania przepisów wewnętrznych wprowadzonych Zarządzeniem NR ORG.120.12.2011 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 1 lutego 2011 r. do § 3 ust. 1 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

W zakresie wydatków inwestycyjnych:

- *W 2011 r. zakończono inwestycję pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w sołectwie Belsznictwa – etap I zadanie 4” i zaistniały warunki do podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. Zgodnie z przepisem art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, właściciele nieruchomości uczestniczą w kosztach budowy infrastruktury technicznej przez wnoszenie na rzecz gminy opłat adiacenckich. Ustalenie opłaty adiacenckiej jest możliwe zgodnie z art. 145 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), każdorazowo po stworzeniu warunków do podłączenia nieruchomości do poszczególnych urządzeń infrastruktury technicznej w terminie do 3 lat od dnia stworzenia w/w warunków jeżeli w dniu stworzenia tych warunków obowiązywała uchwała rady gminy w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej. Do dnia 31 marca 2011 r. ,tj. do dnia w którym przyjęto inwestycję na stan środków trwałych, nie przedłożono Radzie Gminy w Gorzycach projektu uchwały w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej. W związku z powyższym pomimo stworzenia warunków do podłączenia nieruchomości do kanalizacji właściciele nie uczestniczą w kosztach budowy urządzeń infrastruktury technicznej.*
Działaniem tym naruszono przepis art. 146 ust. 2 w związku z art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), zgodnie z którym właściciele nieruchomości uczestniczą w kosztach budowy urządzeń infrastruktury technicznej przez wnoszenie na rzecz gminy opłat adiacenckich. Zgodnie z przepisem art. 30 ust. 2 pkt 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) do zadań Wójta Gminy należało przygotowanie projektu ww. uchwały.

Wniosek nr 4

Przedłożyć Radzie Gminy w Gorzycach projekt uchwały w sprawie stawki procentowej opłaty adiacenckiej, mając na uwadze przepisy art. 146 ust. 2 w związku z art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) oraz art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *Zaciągnięto kredyt w wysokości 3.000.000,00 zł na podstawie umowy kredytowej z dnia 20 grudnia 2007 r., pomimo braku w dniu zawarcia umowy opinii, wymaganej przepisem art. 83 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem, w przypadku ubiegania się przez jednostkę samorządu terytorialnego o kredyt lub pożyczkę, a także w przypadku zamiaru emisji przez jednostkę samorządu terytorialnego papierów wartościowych, organ wykonawczy tej jednostki jest obowiązany uzyskać opinię regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki lub wykupu papierów wartościowych.*
Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach wydała pozytywną opinię o możliwości spłaty przez Gminę Gorzyce ww. kredytu Uchwałą Nr 4100/V/236/2007 w dniu 28 grudnia 2007 r.
Umowę kredytu z dnia 20 grudnia 2007 r. podpisał p. Piotr Oślizło – Wójt Gminy Gorzyce, przy kontrasygnacie p. Bernadety Grzegorzek – Skarbnika Gminy Gorzyce.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W I półroczu 2011 r. nieterminowo regulowano zobowiązania Urzędu Gminy Gorzyce w łącznej kwocie 2.913,30 zł. Stosownie do przepisu art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Zobowiązania dotyczyły zakupu usług w zakresie: badań psychologicznych, ubezpieczenia majątku, naprawy instalacji elektrycznej wraz z nadzorem, wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia. Opóźnienia w regulowaniu zobowiązań wynosiły od jednego do dwudziestu trzech dni. Do dnia zakończenia kontroli ww. zobowiązania zostały zapłacone oraz nie uiszczono odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań. Odpowiedzialność za nieterminowe dokonanie zapłaty zobowiązań ponoszą pracownicy Referatu Finansowego, Referatu Gospodarki Komunalnej. Bezpośredni nadzór sprawowali Kierownicy tych referatów.*

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gorzyce w zakresie terminowego regulowania zobowiązań Urzędu Gminy, stosownie do przepisu art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

- *W zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej budżetu (organu) na dzień 31 grudnia 2010 r. wykazano saldo po stronie Ma konta 133- „Rachunek bieżący” w kwocie 739.085,36 zł. Powyższe saldo było związane z wprowadzeniem odrębnych kont analitycznych dla przelewu pożyczki na prefinansowanie zadania oraz wpływu pożyczki na prefinansowanie. Właściwe saldo konta 133 czyli stan środków pieniężnych na rachunku budżetu na dzień 31 grudnia 2010 r. wykazywało dopiero tzw. „per saldo” konta. Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 133 określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) a obecnie w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), saldo Wn konta 133 oznacza stan środków pieniężnych na rachunku budżetu, a saldo Ma konta 133 – kwotę wykorzystanego kredytu bankowego udzielonego przez bank na rachunku budżetu.*
- *Zaniechano ujęcia odsetek od kredytów bankowych naliczonych od stycznia 2011 r. w łącznej wysokości 148.508,24 zł w ewidencji księgowej roku 2011 (do dnia zakończenia kontroli) na koncie 134- „Kredyty bankowe”. Powyższe było niezgodne z załącznikiem nr 2 Planu kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy*

celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861). Zgodnie z ww. przepisem konto 134 służy do ewidencji kredytów bankowych zaciągniętych na finansowanie budżetu. Na stronie Wn konta 134 ujmuje się spłatę lub umorzenie kredytu. Na stronie Ma konta 134 ujmuje się kredyt bankowy na finansowanie budżetu oraz odsetki od kredytu bankowego. Konto 134 może wykazywać saldo Ma oznaczające zadłużenie z tytułów kredytów zaciągniętych na finansowanie budżetu (tj. kredyt i odsetki od kredytu). Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 134 powinna umożliwiać ustalenie stanu zadłużenia według umów kredytowych. Natomiast w zakładowym planie kont wprowadzonym Zarządzeniem Nr ORG. 0152-279/2010 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie planu kont dla budżetu Gminy Gorzyce oraz jednostki – Urząd Gminy, w opisie konta 134 na stronie Ma konta wskazano, że ujmuje się naliczone odsetki od kredytów bankowych, w korespondencji z kontem 909.

- W latach 2009 – 2011 występowało saldo po stronie Ma konta 139- „Inne rachunki bankowe” w kwocie 8.584,19 zł. Saldo powyższe powstało w wyniku następujących operacji gospodarczych: w dniu 31 grudnia 2003 r. dokonano przelewu z konta zabezpieczeń na rachunek budżetu kwoty 30.000,00 zł z tytułu odsetek bankowych oraz prowizji za prowadzenie rachunku, natomiast w następnych latach dokonywano zwrotu zabezpieczeń kontrahentom wraz z należnymi odsetkami. W związku z powyższym, na koncie 139 powstał niedobór środków, który uzupełniono dopiero w trakcie kontroli, dokonując w dniu 28 lipca 2011 r. przelewu z rachunku budżetu na konto bankowe zabezpieczeń kwoty 8.584,19 zł. Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 139 określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), a aktualnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), na stronie Wn konta 139 ujmuje się wpływy wydzielonych środków pieniężnych z rachunków bieżących, sum depozytowych i na zlecenie a na stronie Ma konta 139 ujmuje się wypłaty środków pieniężnych dokonywane z wydzielonych rachunków bankowych.
- Zaniechano w 2009 r. ujęcia w ewidencji księgowej jednostki Urząd Gminy na koncie 226- „Długoterminowe należności budżetowe” zaległości w podatku od nieruchomości w kwocie 64.437,26 zł zabezpieczonych poprzez ustanowienie wpisu na hipotecę jednego z podatników. Należności powyższe były ujęte na koncie 221- „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Stanowiło to naruszenie zasad funkcjonowania tych kont określonych w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.
- W latach 2009 – 2011 w ewidencji księgowej jednostki Urząd Gminy, nieprawidłowo ujmowano operacje gospodarcze dotyczące odsetek naliczonych od zaległości podatkowych. Zapisy i obroty ujmowano tylko po stronie Ma tego konta. Dekretacji dokumentów dotyczących przypisu, odpisu odsetek dokonywano w sposób następujący strona Wn konta 221- „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, kwota (+) oraz strona Ma konta 290 - „Odpisy aktualizujące należności”, kwota (+).

Powyższe pozostawało w sprzeczności z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861.). Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia z dnia 28 lipca 2006 r. konto 290 służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności wątpliwe i odsetek od należności przypisanych, a niewpłaconych. Saldo konta 290 oznacza wartość odpisów aktualizujących należności oraz wartość należnych, a jeszcze niezapłaconych przez kontrahentów jednostki. W myśl postanowień rozporządzenia z dnia 5 lipca 2010 r. konto 290 służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności. Na stronie Wn konta 290 ujmuje się zmniejszenie wartości odpisów aktualizujących należności, a na stronie Ma zwiększenie wartości odpisów aktualizujących należności. Saldo konta 290 oznacza wartość odpisów aktualizujących należności. Do obowiązków pracowników Referatu Finansowego Urzędu Gminy w Gorzycach należało prowadzenie księgi głównej budżetu (organu) i jednostki Urząd Gminy oraz dekretowanie i przygotowywanie do księgowania dokumentów finansowych. Bezpośredni nadzór sprawowała Kierownik Referatu Finansowego, mająca zapewnić prawidłowe, sprawne i terminowe wykonywanie zadań referatu.

Wniosek nr 6

Zaprowadzić prawidłową ewidencję księgową na ww. kontach bilansowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego Urzędu Gminy w Gorzycach, w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji księgowej, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W latach 2010 – 2011 (do dnia zakończenia kontroli) w dzienniku księgowania budżetu (organu) automatycznie był nadawany numer pozycji, pod którą wprowadzano kolejny wyciąg bankowy oraz numery pozycji z tego wyciągu, w związku z czym np. pozycja nr 7 w dzienniku z 2011 r. odpowiadała 26 zapisom księgowym dokonanym na podstawie tego wyciągu. Zgodnie z art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapis księgowy powinien posiadać automatycznie nadany numer pozycji, pod którą został wprowadzony do dziennika. Natomiast, stosownie do art. 23 ust.1 ww. ustawy o rachunkowości – zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera należy stosować właściwe procedury i środki chroniące przed zniszczeniem, modyfikacją lub ukryciem zapisu.*
- *W latach 2010 – 2011 (do dnia zakończenia kontroli) w dzienniku księgowania budżetu (organu), nie było daty operacji gospodarczej, co było niezgodne z przepisem art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem zapis księgowy powinien zawierać m.in.: datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, kwotę i datę zapisu. W dzienniku księgowania budżetu (organu) widoczna była tylko data księgowania czyli data zapisu operacji – ujęcia w księgach. Inspektorzy kontroli przyjęli wyjaśnienie Skarbnika Gminy, iż „daty te są widoczne na formularzu księgowania dokumentów, niezależnie od tego wystąpimy do firmy o wprowadzenie modyfikacji programu w taki sposób, aby wszystkie niezbędne daty były uwidocznione również na wydrukach dziennika”.*

Wniosek nr 8

Dostosować organizację systemu rachunkowości komputerowej w zakresie numeracji zapisów księgowych do wymogów określonych w art. 23 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *Sporządzono bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2010 r. na wzorze nie zawierającym informacji uzupełniających z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, otrzymanych gwarancji i poręczeń, innych informacji istotnych dla rzetelności i przejrzystości budżetu. Powyższe było niezgodne z § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), ponieważ bilans sporządza się według wzoru określonego w załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia. Skutkiem powyższego było niewykazanie poręczeń w łącznej kwocie 15.155.705,00 zł w sprawozdaniu finansowym dla budżetu. W dniu 12 sierpnia 2011 r. przekazano kserokopię sporządzonej korekty bilansu z wykonania budżetu Gminy Gorzyce za 2010 r. Bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2010 r. podpisali: p. Bernadeta Grzegorzek – Skarbnik Gminy Gorzyce i p. Piotr Oślizło – Wójt Gminy Gorzyce.*

- *W sporządzonym bilansie jednostki Urząd Gminy za 2010 r. po stronie aktywów w poz. B.II.1.4 – „Pozostałe należności” wykazano kwotę 1.809.363,20 zł, natomiast suma sald kont 221, 234, 240 księgi głównej oraz minus saldo konta 290, stanowi kwotę 1.817.947,39 zł. Różnica wynosi 8.584,19 zł. Po stronie pasywów w poz. D.I.1.4. – „Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń” wykazano kwotę 233.953,30 zł a saldo konta 231 stanowi kwotę 233.770,42 zł. Różnica wynosi 182,88 zł. Natomiast w poz. D.I.1.6. – „Sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie wykonania umów)” wykazano kwotę 389.228,46 zł a saldo konta 240 stanowi kwotę 397.995,53 zł. Różnica wynosi 8.767,07 zł. Powyższe naruszyło przepisy art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), ponieważ operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.
W dniu 12 sierpnia 2011 r. przekazano kserokopię sporządzonej korekty bilansu jednostki Urząd Gminy za 2010 r.
Bilans jednostki Urząd Gminy na dzień 31 grudnia 2010 r. podpisali: p. Bernadeta Grzegorzek – Skarbnik Gminy Gorzyce i p. Piotr Oślizło – Wójt Gminy Gorzyce.*
- *W sporządzonym sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2010 r., w poz. I – „Stan środków na rachunku budżetu jednostek samorządu terytorialnego” wykazano kwotę 2.133.710,82 zł, natomiast saldo konta 133- „Rachunek bieżący” wynosiło 2.019.336,48 zł. Różnicę stanowiła kwota 114.374,34 zł, na którą składały się stany środków na rachunkach bankowych wszystkich podległych jednostek budżetowych. Powyższe było niezgodne z § 15 załącznika nr 39 – Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103), ponieważ w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych, zgodnych z zapisami w księgowości banku.
W dniu 12 sierpnia 2011 r. przekazano kserokopię sporządzonej korekty sprawozdania Rb-ST na koniec 2010 r.
Sprawozdanie Rb-ST na koniec 2010 r. podpisali: p. Bernadeta Grzegorzek – Skarbnik Gminy Gorzyce i p. Piotr Oślizło – Wójt Gminy Gorzyce.*
- *W sporządzonym zbiorczym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2008 r., wykazano kwoty w poz. E4.1.- z tytułu „dostaw towarów i usług” oraz w poz. E4.2.- „Pozostałe”, nie wynikające ze sprawozdania jednostkowego sporządzonego przez Gminny Zakład Kanalizacyjny w Gorzycach. Powyższe było niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.).
W dniu 12 sierpnia 2011 r. przekazano kserokopię sporządzonej korekty sprawozdania Rb-Z, według stanu na koniec IV kwartału 2008 r.
Sprawozdanie zbiorcze Rb-Z podpisali: p. Bernadeta Grzegorzek – Skarbnik Gminy Gorzyce i p. Piotr Oślizło – Wójt Gminy Gorzyce.*
- *W sporządzonym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec I, II, III, IV kwartału 2010 r., nie wykazywano udzielonych poręczeń w części B- Poręczenia i gwarancje w wierszu F1 – wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń*

i gwarancji na koniec okresu sprawozdawczego, wykazywano tylko w wierszu F3 – wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym. Natomiast w sprawozdaniu Rb-Z według stanu na koniec IV kwartału 2010 r. i na koniec I kwartału 2011 r. wykazano kwotę poręczeń 15.129.408,00 zł, w sprawozdaniu Rb-Z według stanu na koniec II kwartału 2011 r. wykazano kwotę poręczeń 15.129.410,00 zł. Według ewidencji pozabilansowego konta 994- „Poręczenia” kwota poręczeń wynosiła 15.155.705,00 zł w ww. okresach. Powyższe było niezgodne z § 4 załącznika nr 9 – Instrukcji sporządzania sprawozdań do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

W dniu 12 sierpnia 2011 r. przekazano kserokopie sporządzonych korekt sprawozdań Rb-Z według stanu na koniec I, II, III, IV kwartału 2010 r. i na koniec I, II kwartału 2011 r.

Sprawozdania Rb-Z podpisali: p. Bernadeta Grzegorzek – Skarbnik Gminy Gorzyce i p. Piotr Oślizło – Wójt Gminy Gorzyce.

Do obowiązków Inspektora ds. budżetu w Referacie Finansowym Urzędu Gminy należało przygotowywanie sprawozdań finansowych oraz sprawozdań budżetowych i w zakresie operacji finansowych. Bezpośredni nadzór sprawował Kierownik Referatu Finansowego. Sprawowanie nadzoru nad Referatem Finansowym należało także do obowiązków Skarbnika Gminy Gorzyce.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego Urzędu Gminy w Gorzycach, w zakresie prawidłowego przygotowywania sprawozdań finansowych, budżetowych i w zakresie operacji finansowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi:

- *Do dnia 5 sierpnia 2011 r. nie został ustanowiony trwały zarząd na rzecz wszystkich jednostek organizacyjnych, którym przekazano do korzystania nieruchomości, stanowiące mienie Gminy Gorzyce. Zgodnie z przepisem art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) trwały zarząd jest właściwą formą władania nieruchomościami przez jednostki organizacyjne. Powyższe dotyczyło 18 jednostek budżetowych oraz zakładu budżetowego. W trakcie poprzedniej kontroli gospodarki finansowej Gminy Gorzyce przeprowadzonej w 2007 r. przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach, stwierdzono zaniechanie ustanowienia trwałego zarządu na nieruchomościach będących we władaniu 19 jednostek budżetowych oraz 2 zakładów budżetowych. Korzystanie z nieruchomości, będących własnością gminy, odbywało się na podstawie umów użyczeń. W wystąpieniu pokontrolnym Prezesa RIO w Katowicach, Znak: WK-6100/36/4/07 z dnia 18 lutego 2008 r. zobowiązano m.in. Wójta Gminy Gorzyce do podjęcia stosownych działań zmierzających do przekazania nieruchomości*

w trwałe zarząd. W trakcie bieżącej kontroli stwierdzono, że trwałe zarząd został ustanowiony na nieruchomościach pozostających we władaniu dwóch jednostek: Przedszkola Publicznego w Czyżowicach i Gminnego Zakładu Kanalizacyjnego w Gorzycach. Wójt Gminy wyjaśnił, że zalecenia poprzedniej kontroli są realizowane, trwają postępowania w sprawie ustanowienia trwałego zarządu na rzecz 13 jednostek budżetowych, postępowanie na nieruchomościach użytkowanych przez pozostałe jednostki organizacyjne zostanie wszczęte po wykonaniu podziałów geodezyjnych oraz zakończeniu prac adaptacyjnych budynku, do którego zostanie przeniesiony Gminny Zakład Obsługi Finansowej w Gorzycach.

Wniosek nr 10

Podjąć skuteczne działania w celu ustanowienia trwałego zarządu w stosunku do nieruchomości będących we władaniu jednostek budżetowych i zakładu budżetowego Gminy Gorzyce, stosownie do przepisów art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) w związku z art. 61 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnieść do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.